



การนำมาตรการเยียวยาช่วยเหลือธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ*

POLICY IMPLEMENTATION OF REMEDIAL MEASUREMENT TO ASSIST SME'S BUSINESS AFFECTED BY THE COVID-19 SITUATION

¹สมศักดิ์ อัครศรีวรนนท์ Somsak Atsawasriworanan,

²กมลพร กัลยาณมิตร Kamolporn Kalyanamitra, ³สถิตย์ นิยมญาติ Satit Niyomyaht,

⁴ทัศนีย์ ลักขณาภิชนชัช Tassanee Lakkanapichonchat

^{1,2,3,4}มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี Bangkokthonburi University, Thailand

E-mail: atsawasriworanan@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการนำมาตรการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการนำมาตรการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีเก็บจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้บริหารในภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเอสเอ็มอี ผู้กำหนดนโยบายของภาครัฐสมาคมธุรกิจเอสเอ็มอี โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง 18 คนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า 1) การนำมาตรการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประกอบการ ธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ คือ (1) การเลื่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ย โดยธนาคารแห่งประเทศไทย มีนโยบายให้สถาบันการเงินของรัฐ และสถาบันการเงินของภาคเอกชนขยายระยะเวลาการชะลอการชำระหนี้ทั้งเงินต้นและ/หรือดอกเบี้ยได้ไม่เกิน 6 เดือน (2) สินเชื่อเงินผ่อนปรน (Soft Loans) โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดสรรสินเชื่อเงินผ่อนปรน (Soft Loans) ให้สถาบันการเงินของภาคเอกชนนำไปปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจ SMEs (3) การให้สินเชื่อใหม่หรือสินเชื่อเพิ่มเติมผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ โดยการให้สินเชื่อผ่านสถาบันการเงินทั้งภาครัฐบาลและเอกชนผ่านโครงการต่างๆ (4) การรับฟังเสียงจากผู้ประกอบ โดยมีการหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับผลกระทบ ปัญหา อุปสรรคที่ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสถานการณ์โควิด-19 (5) ความรวดเร็ว ในการออกมาตรการให้ทันต่อสถานการณ์ โดยรัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกมาตรการตาม พ.ร.ก. การช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 อย่างเร่งด่วน (6) การรักษาความต่อเนื่องของมาตรการในช่วงที่ได้รับผลกระทบ โดยการขยายเวลาและขยายวงเงินมาตรการความช่วยเหลือธุรกิจ SMEs ด้านการเลื่อนชำระเงินต้นปล่อยกู้ผ่านภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรน และปล่อยสินเชื่อใหม่แก่ลูกค้าเดิมหรือลูกค้าใหม่เพิ่มเติม (7) การร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันดำเนินการเลื่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ย ปล่อยกู้ผ่านภายใต้เงื่อนไขที่

*Received: May 28, 2021, Revised: June 23, 2021, Accepted: June 25, 2021.



ผ่อนปรน ปลดปล่อยสินเชื่อใหม่แก่ลูกค้าเดิมหรือลูกค้าใหม่ และ 2) ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ผู้ประกอบการบางส่วนไม่สามารถกู้เงินจากสถาบันการเงินได้ต้องไปกู้เงินนอกระบบ จนถูกโกงและถูกเอาเปรียบและระเบียบหลักเกณฑ์ยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและมีเงื่อนไขมากมาย ทำให้ผู้ประกอบการบางส่วนไม่ได้รับความช่วยเหลือจากมาตรการของภาครัฐ

คำสำคัญ: การนำมาตรการเยียวยาช่วยเหลือ, ธุรกิจ SME's, ผลกระทบ, โควิด-19

Abstract

The purpose of this research was to 1) to study the policy implementation of remedial measurement to assist the SMEs business affected by the COVID-19 situation. and 2) to study the problems and obstacles in policy implementation of remedial measurement to assist the SMEs business affected by the COVID-19 situation. This research was qualitative by collecting from interviews with 18 key informants who were executives in the public and private sectors involved in SMEs consisted of government policymakers, SME's business association by purposive selection, the tools used for data collection were structured interviews. The results of the study concluded that: 1) Policy implementation of remedial measurement to assist the SMEs business affected by the COVID-19 situation: (1) The deferral of principal and interest payments by Bank of Thailand: There was a policy for public financial institutions and private sector financial institutions to extend the period of deferring repayment of both principal and / or interest by not more than 6 months. (2) Soft loans: Bank of Thailand had allocated soft loans to private financial institutions to lend to SMEs. (3) Granting of new or additional credit through the state-owned financial institution by providing loans through financial institutions both government and private sectors, through various projects (4) The sound of the operator: There was a joint discussion between government agencies and the private sector on the direct and indirect impacts and barriers of the COVID-19 situation. (5) Speed in issuing measures to keep up with the situation: The government and Bank of Thailand had urgently issued measures in accordance with the Financial Aid Act to assist SMEs affected by COVID-19. (6) Maintaining continuity of measures during the affected period by extending time and extending the amount of measures to assist SMEs in deferring of principal payments, loans through under relentless conditions and releasing new credit to existing or new customers. (7) Cooperation between the public and private sectors in which the public and private sectors cooperated in proceeding with the postponement of principal and interest payments, loans through under relentless conditions, releasing new credit to existing or new customers (8) Problems and obstacles: Some operators were unable to borrow money from financial institutions, needed to borrow money outside the system until being cheated and being taken advantage of, and the rules



and regulations were not consistent with the current situation and had many conditions, causing some operators to not receive assistance from government measures.

Keywords: Policy Implementation of Remedial Measurement, SME's Business, Affected, Covid-19

บทนำ

นับตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคมที่ผ่านมา ประเทศไทยล็อกดาวน์ประเทศเพื่อแก้ปัญหาโรคระบาดโควิด-19 จนถึงปัจจุบันรวม 3 เดือน พบว่ามีจำนวนผู้ติดเชื้อ 3,169 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 29 มิถุนายน 2563) มีผู้เสียชีวิต 58 ราย โดยพบว่าอัตราการเสียชีวิตนั้นน้อยมากเพียง 1.8% ของจำนวนผู้ติดเชื้อทั้งหมดเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ และหากพิจารณาเฉพาะผู้ติดเชื้อที่มาจากคนในประเทศจะพบว่าไม่มีผู้ติดเชื้อติดต่อกัน 35 วันแล้ว ซึ่งให้ถึงการบริหารจัดการที่ดี โดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้ง “ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน” (สำนักงานสาธารณสุข, 2563) อย่างไรก็ดี ผลของการล็อกดาวน์ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาก็มีต้นทุนทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นไม่น้อยเช่นกัน เช่น ภาครัฐใช้งบประมาณราว 6 แสนล้านบาท ในการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการล็อกดาวน์ในช่วงที่ล็อกดาวน์ที่ผ่านมาและหลังสถานการณ์เริ่มดีขึ้นถึงคราวที่ต้องปลดล็อกดาวน์ และภาครัฐยังเตรียมงบประมาณอีก 4 แสนล้านบาท เพื่อที่จะฟื้นฟูเศรษฐกิจและช่วยเหลือภาคธุรกิจ แต่จะช่วยให้เร็วหรือช้ามากหรือน้อยเพียงใดก็คงขึ้นอยู่กับว่าเม็ดเงินลงไปยังอย่างไรและในส่วนใด (นิพนธ์ พัวพงศกร, 2563) สำหรับภาคธุรกิจคงจะรอคอยให้ภาครัฐมาช่วยเหลืออย่างเดียวยังคงไม่ได้ เพราะการดำเนินธุรกิจ หากไม่มีการบริหารจัดการที่ดีมากพอในการวางแผนธุรกิจหรือตั้งรับกับสถานการณ์แล้วเพียงรายได้หายไปแค่เดือนเดียวก็อาจทำให้ธุรกิจมีปัญหาถึงกับปิดตัวได้ จึงมีความจำเป็นที่ธุรกิจหรือผู้ประกอบการต้องมองเห็นภาพตลาดหลังปลดล็อกโควิด-19 ว่ามีแนวโน้มอย่างไร เพื่อที่จะได้ประเมินสถานการณ์และวางแผนรับมือได้ถูกต้อง

ทิศทางของธุรกิจกลุ่มต่างๆ ที่พอจะให้เห็นภาพได้ชัดเจนนั้นพอจะแยกได้ตามระยะเวลาของกลุ่มธุรกิจดังต่อไปนี้ 1) ธุรกิจที่ฟื้นตัวแล้ว: เป็นธุรกิจที่พึ่งพิงตลาดในประเทศเป็นหลัก ได้แก่ สินค้าอุปโภคบริโภค บรรจภัณฑ์ โรงพยาบาล/ คลินิกและยารักษาโรค ฟาร์มไก่ ฟาร์มหมู อาหารสัตว์ ไอทีและสื่อสาร 2) ธุรกิจที่จะฟื้นตัวภายในปี: เป็นธุรกิจที่พึ่งพิงตลาดในประเทศ และตลาดต่างประเทศซึ่งจะได้รับอานิสงส์ของการทยอยปลดล็อกดาวน์ของประเทศคู่ค้าต่างๆ ในกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม เคมีภัณฑ์ น้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรกล การขนส่งผู้โดยสารและสินค้าทางบกและทางเรือ บริการธุรกิจ และรับเหมาก่อสร้าง 3) ธุรกิจที่ต้องรอเวลาเพื่อจะฟื้นตัวในปีหน้าแล้วยังคงได้รับผลกระทบต่อเนื่องจากโควิด-19 และยังคงถูกผลกระทบจากการกำลังซื้อที่ชะลอตัว ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจบริการและสินค้าประเภทฟุ่มเฟือย ได้แก่ โรงแรม ร้านอาหาร ธุรกิจการบิน ธุรกิจบันเทิงและการกีฬา ยานยนต์และชิ้นส่วน อสังหาริมทรัพย์ เฟอร์นิเจอร์ สินค้าแฟชั่น เหล็ก ยางพารา เป็นต้น ส่วนธุรกิจบางประเภท ได้รับผลกระทบมากกว่าธุรกิจอื่น โดยเฉพาะธุรกิจบริการ ที่มีปริมาณมากในปัจจุบัน เช่น ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับด้านการท่องเที่ยว โรงแรมและที่พัก ร้านอาหาร และภัตตาคาร ได้รับผลกระทบก่อนธุรกิจอื่นๆ ซึ่ง SMEs ไทยที่อยู่ในธุรกิจเหล่านี้ได้รับผลกระทบอย่างเห็นได้ชัดในช่วงต้นปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา ผลกระทบเหล่านี้แม้ว่าจะสามารถคาดการณ์ได้ถึงรูปแบบและระดับความรุนแรง แต่สิ่งที่คาดการณ์ได้ยากคือ ระยะเวลาของผลกระทบว่าจะยาวนานเพียงใด ความท้าทายจากวิกฤตโรคระบาด COVID-19 ที่มีผลกระทบต่อ SMEs สามารถระบุได้ดังนี้



1. ปริมาณสินค้าและบริการหายไปจากตลาดอย่างรวดเร็ว ในภาวะวิกฤตนี้ปริมาณการผลิตสินค้าและบริการไม่ได้ค่อยๆ ลดลง จากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ แต่เกิดจากการที่สินค้าและบริการที่เคยมีอยู่ในตลาดหายไปจากการหยุดผลิตและหยุดบริการจากนโยบายรัฐบาลที่ให้เว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ซึ่งเป็นการลดลงของสินค้าและบริการในโซ่อุปทาน (Disruption in Global Supply Chain)

2. ความต้องการในสินค้าและบริการลดลงจากการที่ผู้บริโภคเกิดการตกใจในวิกฤต ความไม่มั่นใจในนโยบายทางเศรษฐกิจ และการเลิกจ้างงานจากการปิดกิจการชั่วคราวตามข้อ 1 อันส่งผลต่อรายได้ และการใช้จ่ายของผู้บริโภค การซื้อสินค้าและบริการที่มีภาระผูกพันระยะยาว เช่น อสังหาริมทรัพย์ หรือสินค้าทุน มีการชะลอการลงทุนของธุรกิจจนกว่าจะมั่นใจ (Demand Effects Materialize)

3. ผลกระทบย้อนกลับมามีปริมาณการผลิตสินค้าและบริการ จากการลดลงของความต้องการในข้อ 2 ธุรกิจปรับตัวลดกำลังการผลิตตามความต้องการที่ลดลง จนกระทั่งบางธุรกิจต้องปิดกิจการ ลดภาระค่าใช้จ่ายเพื่อรักษาสภาพคล่องไว้รอให้สภาพเศรษฐกิจกลับมาฟื้นตัว (Feedback Loop into Supply)

SMEs ย่อมาจากภาษาอังกฤษ Small and Medium Enterprises หรือแปลเป็นภาษาไทยว่า “วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” ความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 กำหนดว่า วิสาหกิจ หมายความว่า กิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ กิจการค้าส่ง กิจการค้าปลีก หรือกิจการอื่นตามที่ รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา และ วิสาหกิจขนาดกลางหรือวิสาหกิจขนาดย่อม ได้แก่ วิสาหกิจที่มีจำนวนการจ้างงานมูลค่าสินทรัพย์ถาวร หรือทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วตามจำนวนที่ กำหนดในกฎกระทรวง ในรายละเอียดแล้ว ความหมายของวิสาหกิจที่ครอบคลุมกิจการ 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ 1) กิจการผลิต (Production Sector) ครอบคลุมการผลิตในภาคเกษตรกรรม (Agricultural Processing) ภาคอุตสาหกรรม (Manufacturing) และเหมืองแร่ (Mining) 2) กิจการการค้า (Trading Sector) ครอบคลุมการค้าส่ง (Wholesale) และการค้าปลีก (Retail) 3) กิจการบริการ (Service Sector) ครอบคลุมกิจกรรมจำนวนมาก โดยมีการกำหนดขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งกำหนดจากมูลค่าขั้นสูงของสินทรัพย์ถาวร สำหรับกิจการแต่ละประเภท ดังนี้ 1) กิจการผลิต: ขนาดกลาง ไม่เกิน 200 ล้านบาท ขนาดย่อม ไม่เกิน 50 ล้านบาท 2) กิจการบริการ: ขนาดกลาง ไม่เกิน 200 ล้านบาท ขนาดย่อม ไม่เกิน 50 ล้านบาท 3) กิจการการค้า: ขนาดกลาง ค้าส่ง ไม่เกิน 100 ล้านบาท ขนาดย่อมค้าส่ง ไม่เกิน 50 ล้านบาท ขนาดกลาง ค้าปลีก ไม่เกิน 50 ล้านบาท ขนาดย่อมค้าปลีก ไม่เกิน 30 ล้านบาท และกำหนดจากจำนวนการจ้างงาน สำหรับกิจการแต่ละประเภท ดังนี้ 1) กิจการผลิต: ขนาดกลาง ไม่เกิน 200 คน ขนาดย่อม ไม่เกิน 50 คน 2) กิจการบริการ: ขนาดกลาง ไม่เกิน 200 คน ขนาดย่อม ไม่เกิน 50 คน 3) กิจการการค้า: ขนาดกลาง ไม่เกิน 50 คน ขนาดย่อม ไม่เกิน 25 คน ขนาดกลาง ค้าปลีก ไม่เกิน 30 คน ขนาดย่อมค้าปลีก ไม่เกิน 15 คน

เมื่อมองเห็นภาพการทยอยฟื้นตัวของธุรกิจต่างๆ แล้ว แนวทางของผู้ประกอบการในยามที่ธุรกิจหยุดชะงัก ในธุรกิจ SMEs ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของเศรษฐกิจทั้งในด้านปริมาณการจ้างงาน และมูลค่าทางเศรษฐกิจ SMEs ที่รอดจากวิกฤต หรือ SMEs ที่สามารถปรับตัวให้พ้นจากวิกฤตโรคระบาด COVID-19 ได้ จะพบว่าการทำงานต่างๆ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากการปรับระบบและวิธีในการทำงาน ลดความรุงรังและขนาดองค์กรลง รวมทั้งความไม่มีประสิทธิภาพที่เคยมีอยู่ในองค์กรก่อนช่วงที่จะเกิดวิกฤตการณ์

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจทำการศึกษาวิจัยเรื่องการนำมาตรการช่วยเหลือเยียวยาธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ เพื่อให้ทราบถึง



วิธีดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ เพื่อนำผลการศึกษาเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจการดำเนินการของภาครัฐได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำมาตรการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประกอบการ ธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการนำมาตรการช่วยเหลือเยียวยาธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการนำมาตรการเยียวยาช่วยเหลือธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้คัดเลือกไว้และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) ที่ได้จากเอกสารประเภทต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้นำที่เป็นผู้บริหารในภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเอสเอ็มอี ผู้กำหนดนโยบายของภาครัฐสมาคมธุรกิจเอสเอ็มอี โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 18 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับนโยบาย กระทรวงการคลัง, ผู้บริหารระดับนโยบาย กระทรวงอุตสาหกรรม, ผู้บริหารระดับสูงสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, ผู้บริหารระดับสูงสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, ผู้บริหารระดับสูงแห่งประเทศไทย, ผู้บริหารระดับสูงธนาคารออมสิน, ผู้บริหารระดับสูงธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย, ผู้บริหารระดับสูงธนาคารกรุงไทย, ผู้บริหารระดับสูงสมาร์ททัวร์ จำกัด, ผู้บริหารระดับสูงบริษัท ไนน์ ทู แบ็กส์ จำกัด, ผู้บริหารระดับสูงสภาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย, ผู้บริหารระดับสูงสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, ผู้บริหารระดับสูงสภาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย, ผู้บริหารระดับสูงประธานสมาพันธ์เอสเอ็มอีไทย, ผู้บริหารระดับสูงประธานสมาพันธ์เอสเอ็มอีภาคเหนือ, ผู้บริหารระดับสูงสมาคมนักประดิษฐ์และนวัตกรรมแห่งประเทศไทย, ผู้บริหารระดับสูงศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ และเศรษฐกิจอาวุโส ฝ่ายเศรษฐกิจมหภาค ธนาคารแห่งประเทศไทย

3. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในรูปแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่ได้ทำมาจากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมในการศึกษาค้นคว้า

4. การสร้างเครื่องมือวิจัย

- 4.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- 4.2 สร้างแบบสัมภาษณ์โดยอาศัยข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง



4.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ด้วยตนเองโดยการติดต่อนัดหมายขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้ทำการคัดเลือกแบบเจาะจงไว้แล้ว โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังนี้

1. การเตรียมการ ประกอบด้วยแหล่งที่จะศึกษา ดังนี้

1.1 เมื่อผู้วิจัยได้รับอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้นำรายชื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาพิจารณาคัดเลือกโดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา

1.2 ผู้วิจัยสำรวจรายชื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและทำการคัดเลือกรายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้

1.3 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ และนัดหมายวันเก็บข้อมูล

2. ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้เข้าพากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามรายชื่อที่ได้ทำการคัดเลือกไว้ให้ตรงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ จากนั้นแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ ตลอดจนชี้แจงสิทธิที่ยกเลิกการสัมภาษณ์ให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทราบ

2.2 เมื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะอธิบายถึงแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ให้เข้าใจว่าประกอบไปด้วยคำถามจำนวนกี่ข้อ และไม่มีการขึ้นาคำตอบ ซึ่งใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมงต่อ 1 ตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

6. การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญมากในการเก็บรวบรวมข้อมูลเนื่องจากเป็นเครื่องมือของการวิจัยที่ต้องเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลอย่างใกล้ชิด ตั้งแต่ขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความไว้วางใจทำให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด จะเห็นได้ว่าตลอดกระบวนการวิจัยมีทั้งการสัมภาษณ์เจาะลึกเข้าไปในเรื่องส่วนตัว ความรู้สึกนึกคิด และการสังเกตซึ่งบางครั้งอาจจะละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องคำนึงถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยอย่างเคร่งครัดเพื่อเป็นการเก็บรักษาความปลอดภัย คำถามที่ใช้ต้องไม่คุกคามอารมณ์ความรู้สึก และเคารพสิทธิของผู้ให้ข้อมูลซึ่งผู้วิจัยทำการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

6.1 ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง อธิบายวัตถุประสงค์ รวมทั้งขั้นตอน และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และขออนุญาตจดบันทึกเทปไว้ เพื่อความถูกต้องในการบันทึกข้อมูล

6.2 อธิบายให้ทราบว่าผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยหรือไม่ก็ได้และถ้าหากตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยสามารถออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด

6.3 เมื่อผู้ให้ข้อมูลสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูล

6.4 ตลอดการวิจัยผู้ให้ข้อมูลสามารถซักถามข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งนี้ได้



6.5 ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะปกปิดข้อมูลที่ไม่ต้องการเปิดเผย

6.6 ขณะที่สัมภาษณ์หากผู้ให้ข้อมูลเกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ เช่น สะเทือนใจ คับข้องใจจนไม่สามารถพูดคุยต่อไปได้ ผู้วิจัยจะยุติการสนทนาและรอนกว่าผู้ให้ข้อมูลพร้อมที่จะพูดคุยต่อ ถ้าผู้ให้ข้อมูลไม่พร้อมหรือประสงค์ที่จะยุติการสนทนา ผู้วิจัยจะยุติการสนทนาและสอบถามผู้ให้ข้อมูลเพื่อเลือกเวลานัดหมายในครั้งต่อไป

6.7 ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลตลอดจนสามารถตรวจสอบข้อมูลของตนเองได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย

6.8 ในการนำเสนอข้อมูลและเขียนรายงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ข้อความและลำดับหมายเลขของผู้ให้ข้อมูลเพื่อเป็นการรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูลโดยไม่เปิดเผยชื่อและนำเสนอในภาพรวมโดยไม่เฉพาะเจาะจงชื่อผู้ให้ข้อมูลตามความประสงค์ของผู้ให้ข้อมูล

7. การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยมีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) ซึ่งการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) กัน ในการศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นกระบวนการที่ถูกนำมาใช้นำวิจัยทางสังคมศาสตร์ ด้วยการรวบรวมวิธีการใช้ผู้สังเกต (Observer) ทฤษฎี (Theory) วิธีการ (Methods) และข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Material) ที่เข้าซ้อนกัน นักวิจัยหวังว่าจะขจัดจุดด้อย หรือ ความลำเอียงภายในและปัญหาที่เกิดจากการใช้วิธีการอย่างเดียวและการใช้ทฤษฎีเดียวในการศึกษาโดยมีรายละเอียดดังนี้ เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และจดบันทึกมาแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องเพียงพอและความเชื่อถือได้ของข้อมูลว่าจะสามารถตอบปัญหาของการศึกษาได้อย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) (สุภางค์ จันทวนิช, 2552) ดำเนินการดังนี้

7.1 การตรวจสอบความตรง (Validity) ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงของข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการจดบันทึกภาคสนามมาเรียบเรียงและตีความเพื่อถามย้อนกลับไปยังผู้ให้ข้อมูลหลักอีกครั้ง อันเป็นการตรวจสอบซ้ำทั้งนี้เพื่อยืนยันความเชื่อถือได้ของข้อมูลจากที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละราย

7.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เพื่อพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มาจากแหล่งต่างๆ นั้นถูกต้อง โดยพิจารณาตรวจสอบจากแหล่งของข้อมูลด้านเวลา สถานที่และบุคคล ซึ่งผู้วิจัยทำการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodology Triangulation) ร่วมด้วย โดยนำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปการสัมภาษณ์เปรียบเทียบกับ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการจดบันทึกภาคสนาม รวมไปถึงข้อค้นพบจากที่ทำการศึกษาลงข้อมูลเอกสารและรายงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยการจำแนกและจัดระบบข้อมูลการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยการเปรียบเทียบข้อมูลและการตีความข้อมูล โดยดัดแปลงขั้นตอนการวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์วิทยาของ Matthew & Huberman (1994) ดังนี้

8.1 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในระหว่างเริ่มเก็บข้อมูลจากการสนทนาแบบมีส่วนร่วมและสังเกต

8.2 สรุปข้อมูลภายหลังการสนทนาแบบมีส่วนร่วมโดยให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์การศึกษา



8.3 นำข้อมูลที่สรุปได้มาอธิบายภาพรวมของปรากฏการณ์ที่ศึกษาภายใต้คำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูล

8.4 สรุปเป็นโครงสร้างพื้นฐานของปรากฏการณ์เพื่อให้ตรงกับปรากฏการณ์จริงภายใต้การศึกษาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยโดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. การนำมาตรการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประกอบการ ธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การเลื่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ย โดยธนาคารแห่งประเทศไทย มีนโยบายให้สถาบันการเงินของรัฐและสถาบันการเงินของภาคเอกชนขยายระยะเวลาการชะลอการชำระหนี้ทั้งเงินต้นและ/หรือดอกเบี้ยได้ไม่เกิน 6 เดือน โดยในช่วงที่ผ่อนปรนไม่ถือว่าเสียประวัติข้อมูลเครดิต ซึ่งสิทธิ์นี้จะเป็นแบบอัตโนมัติ แต่ถ้าธุรกิจ SMEs ใดไม่ประสงค์เข้าร่วมก็สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ ปัญหาที่พบ คือ ระยะเวลาการเลื่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ยสั้นเกินไป ผู้ประกอบการ SMEs อยากให้ขยายระยะเวลาเพิ่มเติม

1.2 สินเชื่อเงินผ่อนปรน (Soft Loans) โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดสรรสินเชื่อเงินผ่อนปรน (Soft Loans) ให้สถาบันการเงินของภาคเอกชนนำไปปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจ SMEs นอกจากนี้ยังมีมาตรการช่วยเหลือของสถาบันการเงินรัฐที่ออกมาปล่อยกู้ ปัญหาที่พบคือ ข้อจำกัดเรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อ ทำให้ผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถขอกู้ได้

1.3 การให้สินเชื่อใหม่หรือสินเชื่อเพิ่มเติมผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ โดยการให้สินเชื่อผ่านสถาบันการเงินทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ผ่านโครงการต่างๆ ซึ่งแต่ละโครงการจะมีการกำหนดเงื่อนไขที่แตกต่างกันไป ในด้านคุณสมบัติของผู้ขออนุมัติสินเชื่อ วงเงินกู้ อัตราดอกเบี้ย และระยะเวลาผ่อนชำระที่แตกต่างกัน ปัญหาที่พบคือ การดำเนินการมาตรการช่วยเหลือยังไม่ครอบคลุมธุรกิจ SMEs รายย่อยที่ได้รับผลกระทบ

1.4 การรับฟังเสียงจากผู้ประกอบ โดยมีการหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับผลกระทบ ปัญหา อุปสรรคที่ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสถานการณ์โควิด-19 การเสนอแนะมาตรการ และพิจารณาความเป็นไปได้ในมาตรการช่วยเหลือธุรกิจ SMEs รวมถึงการดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการ SMEs

1.5 ความรวดเร็ว ในการออกมาตรการให้ทันต่อสถานการณ์ โดยรัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกมาตรการตาม พ.ร.ก. การช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 อย่างเร่งด่วน 3 ด้าน คือ มาตรการด้านการเลื่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ย ให้สินเชื่อเงินผ่อนปรน (Soft Loans) และการให้สินเชื่อใหม่หรือสินเชื่อเพิ่มเติม ซึ่งเป็นมาตรการที่ออกมาเพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายและการเพิ่มสภาพคล่องให้กับ SMEs ในการดำเนินธุรกิจต่อไปได้

1.6 การรักษาความต่อเนื่องของมาตรการในช่วงที่ได้รับผลกระทบ โดยการขยายเวลาและขยายวงเงินมาตรการความช่วยเหลือธุรกิจ SMEs ด้านการเลื่อนชำระเงินต้น ปล่อยกู้ผ่านภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรน และปล่อยสินเชื่อใหม่แก่ลูกค้าเดิมหรือลูกค้าใหม่เพิ่มเติม ขยายเวลาการขอสินเชื่อ รวมทั้งขยายขอบเขตคุณสมบัติของผู้ประกอบการ SMEs และขยายกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมถึงธุรกิจอื่นที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม



1.7 การร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันดำเนินการเลื่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ย ปลอยกู้ผ่านภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรน ปลอยสินเชื่อใหม่แก่ลูกค้าเดิมหรือลูกค้าใหม่ การดำเนินการช่วยเหลือสำหรับมาตรการเครดิตทอเม 30 วัน รวมถึงการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้

2. ปัญหาและอุปสรรคการนำมาตรการช่วยเหลือเยียวยาธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ ได้แก่ ผู้ประกอบการบางส่วนไม่สามารถกู้เงินจากสถาบันการเงินได้ ทำให้ต้องไปกู้เงินนอกระบบ จนถูกโกง ถูกเอารัดเอาเปรียบ การถูกกลุ่มมิจฉาชีพหลอกลวงว่าจะช่วยเหลือให้ได้สินเชื่อ หรือหลอกว่าโอนเงินผิด จนได้รับความเสียหาย และสูญเสียเงินจำนวนมาก นอกจากนี้ระเบียบ หลักเกณฑ์บางประการยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและมีเงื่อนไขมากมาย ทำให้ผู้ประกอบการบางส่วนไม่ได้รับความช่วยเหลือ การดำเนินการมาตรการช่วยเหลือธุรกิจ SMEs ยังไม่พอเพียง ไม่ทั่วถึง และแก้ไขไม่ตรงจุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาการนำมาตรการเยียวยาช่วยเหลือผู้ประกอบการ ธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ

1.1 การเลื่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยมีนโยบายให้สถาบันการเงินของรัฐและสถาบันการเงินของภาคเอกชนขยายระยะเวลาการชะลอการชำระหนี้ทั้งเงินต้นและ/หรือดอกเบี้ยได้ไม่เกิน 6 เดือน โดยในช่วงที่ผ่อนปรนไม่ถือว่าเสียประวัติข้อมูลเครดิต ซึ่งสิ่งนี้จะเป็นแบบอย่างอัตโนมัติ แต่ถ้าธุรกิจ SMEs ใดไม่ประสงค์เข้าร่วมก็สามารถชำระหนี้ได้ตามปกติ ปัญหาที่พบ คือ ระยะเวลาการเลื่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ยสั้นเกินไป ผู้ประกอบการ SMEs อยากให้ขยายระยะเวลาเพิ่มเติมสอดคล้องกับการศึกษาของสุรศักดิ์ อำนวยประวิทย์ (2559) ที่ผลการวิจัยพบข้อเสนอว่า ผู้ประกอบการ SMEs จะต้องปรับปรุงการจัดการภายในองค์กรอย่างจริงจัง รวมถึงการปรับปรุงด้านระบบบัญชีและการเงิน อีกทั้งจะต้องเริ่มต้นติดต่อกับสถาบันการเงินเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของผู้ประกอบการในอนาคต และจะต้องรักษาวินัยทางการเงิน ไม่นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการดำเนินธุรกิจ ด้านธนาคารพาณิชย์จะต้องปรับเปลี่ยนขั้นตอนการวิเคราะห์สินเชื่อให้รวดเร็วยิ่งขึ้น และควรที่จะเข้าร่วมกับโครงการของภาครัฐเพื่อสนับสนุนเงินทุนให้กับผู้ประกอบการ SMEs ได้ง่ายขึ้น รวมถึงการจัดอบรมหลักสูตรทางการเงินและบัญชีให้แก่ผู้ประกอบการ SME เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้ในระบบการเงินและบัญชีที่ถูกต้องจะทำให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น ด้านภาครัฐ หน่วยงานของรัฐ เช่น ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ต้องให้การสนับสนุนเงินทุนกับผู้ประกอบการโดยตรง แต่ในอดีตที่ผ่านมา ผู้ประกอบการขนาดย่อม มักจะไม่ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจาก ธพว. ในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ธนาคารมักจะพิจารณาสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ SMEs ที่แข็งแกร่งแล้วเนื่องจากผู้บริหารของธนาคารอาจจะกลัวปัญหาด้านหนี้เสีย จึงเป็นสาเหตุใหญ่ที่ ธพว. มักจะให้การสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่

1.2 สินเชื่อเงินผ่อนปรน (Soft Loans) โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดสรรสินเชื่อเงินผ่อนปรน (Soft Loans) ให้สถาบันการเงินของภาคเอกชนนำไปปล่อยสินเชื่อให้กับธุรกิจ SMEs นอกจากนี้ยังมีมาตรการช่วยเหลือของสถาบันการเงินรัฐที่ออกมาปล่อยกู้ ปัญหาที่พบคือข้อจำกัดเรื่อง



หลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อ ทำให้ผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถขอกู้ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ พิรญาณ์ เฉลยบุญ (2559) ที่ผลการวิจัยจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า การจัดการปัญหาธุรกิจ SMEs มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจ การจัดการปัญหาธุรกิจ SMEs มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย เท่ากับ 0.707 แสดงให้เห็นว่าการจัดการปัญหาธุรกิจ SMEs มีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงินในเชิงบวกหรือมีทิศทางเดียวกัน หากธุรกิจ SMEs มีความสำคัญกับการจัดการปัญหาด้านการตลาดเป็นอันดับหนึ่ง และด้านเทคโนโลยีและการจัดการปัญหาในธุรกิจให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งหากพิจารณาจาก ผลการศึกษาความสัมพันธ์จะเห็นได้ว่า การจัดการปัญหาด้านการตลาดไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ดังนั้น หากกิจการต้องการให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น ควรเพิ่มความสำคัญให้กับ การจัดการปัญหาด้านการจัดการและรวมถึงด้านเงินทุน ด้านการส่งเสริมจากรัฐและด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เพราะจากผลการศึกษาแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงิน

1.3 การให้สินเชื่อใหม่หรือสินเชื่อเพิ่มเติมผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ โดยการให้สินเชื่อผ่านสถาบันการเงินทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ผ่านโครงการต่างๆ ซึ่งแต่ละโครงการจะมีการกำหนดเงื่อนไขที่แตกต่างกันไป ในด้านคุณสมบัติของผู้ขออนุมัติสินเชื่อ วงเงินกู้ อัตราดอกเบี้ย และระยะเวลาผ่อนชำระที่แตกต่างกัน ปัญหาที่พบคือ การดำเนินการมาตรการช่วยเหลือยังไม่ครอบคลุมธุรกิจ SMEs รายย่อยที่ได้รับผลกระทบ สอดคล้องกับการศึกษาของธนิษฐ์ รัตนพงศ์ภิญโญ (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 45 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี อายุของกิจการต่ำกว่า 5 ปี และใช้เงินลงทุนเป็นเงินทุนของกิจการ วงเงินลงทุนน้อยกว่า 10 ล้านบาท ดำเนินกิจการโดยอาศัยการปรับตัวตามสถานการณ์ 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันไม่ได้ส่งผลต่อภาวะความอยู่รอดและเติบโตให้แตกต่างกัน ยกเว้น อายุของผู้ประกอบการ และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของกิจการ 3) ปัจจัยองค์การ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ และปัจจัยภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ต่อภาวะความอยู่รอดและเติบโตของกิจการ และ 4) กลยุทธ์การพัฒนาที่สำคัญ เพื่อความอยู่รอดและเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ การจัดการองค์การ การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าและความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ภาครัฐบาลควรกำหนดนโยบายที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมีทิศทางที่ชัดเจนในระยะยาว ขณะเดียวกัน กิจการเหล่านี้ควรมีการร่วมมือกัน ไม่เพียงแต่การแลกเปลี่ยนถ่ายทอดความรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนา แต่ยังเพื่อการสร้างอำนาจต่อรองทางการตลาด

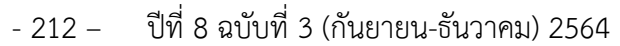
1.4 การรับฟังเสียงจากผู้ประกอบการ โดยมีการหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับผลกระทบ ปัญหา อุปสรรคที่ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อมจากสถานการณ์โควิด-19 การเสนอแนะมาตรการ และพิจารณาความเป็นไปได้ในมาตรการช่วยเหลือธุรกิจ SMEs รวมถึงการดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการ SMEs สอดคล้องกับการศึกษาของปฐมพร ทรงสุโรจน์ (2559) ที่ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการกู้เงินของผู้ประกอบการ SMEs ด้านแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการมีการระดมทุนในส่วนของเจ้าของและผู้ถือหุ้นรวมถึงกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์มากที่สุด สำหรับปัญหาในการดำเนินธุรกิจส่วนมากเกิดจากปัญหาเรื่องสภาพคล่องของเงินทุนหมุนเวียน การกู้ยืมสินเชื่อและสินเชื่อเบิกเกินบัญชีมีมากที่สุดซึ่งเป็นการกู้ยืมเงินระยะสั้นและระยะกลาง ผู้ประกอบการส่วนมากไม่มีอุปสรรคใดๆ ต่อการกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์และปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้กับธนาคารพาณิชย์ทุกประการ นอกจากนี้ในส่วนของการ



ผลกระทบของเศรษฐกิจต่อธุรกิจ SMEs ผู้ประกอบการบางรายเห็นว่าเศรษฐกิจต่อผลกระทบการค่อนข้างมากในเรื่องแรงงาน ต้นทุนการผลิต การแข่งขันภายในธุรกิจ ส่วนความคิดเห็นต่อมาตรการรัฐบาลในการให้ความช่วยเหลือ SMEs พบว่า ผู้ประกอบการได้รับความช่วยเหลือในเรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินกู้และวงเงินค้ำประกันสามารถช่วยเหลือธุรกิจ SMEs ในการลดภาระด้านวงเงินค้ำประกันไปได้จำนวนหนึ่งแต่ก็ยังไม่พอต่อความต้องการของผู้ประกอบการที่มีอย่างต่อเนื่อง

1.5 ความรวดเร็วในการออกมาตรการให้ทันต่อสถานการณ์ โดยรัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกมาตรการตาม พ.ร.ก. การช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 อย่างเร่งด่วน 3 ด้าน คือ มาตรการด้านการเลื่อนชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ย ให้สินเชื่อเงื่อนไขผ่อนปรน (Soft Loans) และการให้สินเชื่อใหม่หรือสินเชื่อเพิ่มเติม ซึ่งเป็นมาตรการที่ออกมาเพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายและการเพิ่มสภาพคล่องให้กับ SMEs ในการดำเนินธุรกิจต่อไปได้ สอดคล้องกับพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจ (ราชกิจจานุเบกษา, 2563) ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดย มาตรา 15 เพื่อเป็นการบรรเทาผลกระทบอันเกิดจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้สถาบันการเงินชะลอการชำระหนี้เงินต้น และดอกเบี้ยของผู้ประกอบวิสาหกิจที่มีวงเงินสินเชื่อกับสถาบันการเงินแต่ละแห่งไม่เกินหนึ่งร้อยล้านบาท หรือลูกหนี้อื่นได้ การชะลอการชำระหนี้ตามวรรคหนึ่ง มิให้ถือว่าเจ้าหนี้ผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ หรือลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการชะลอการชำระหนี้ ระยะเวลาการชะลอการชำระหนี้ และวิธีการชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยที่ชะลอไว้ ให้เป็นไปตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ กำหนด โดยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ส่งผลกระทบในวงกว้าง และมีแนวโน้มรุนแรงมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องมี มาตรการในการให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติมแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจซึ่งเป็นภาคธุรกิจที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ของประเทศและเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ โดยการให้สินเชื่อเพิ่มเติมเพื่อเสริมสภาพคล่อง รวมถึงการชะลอการชำระหนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบวิสาหกิจ ที่คาดว่าจะลดลงอย่างรุนแรงจากผลกระทบของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งมาตรการดังกล่าวต้องมีการดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อป้องกันมิให้ภาคธุรกิจเกิดสภาวะการขาด สภาพคล่องหรือผิดนัดชำระหนี้และอาจส่งผลกระทบต่อระบบการเงินและการทำหน้าที่ด้านสินเชื่อ ของสถาบันการเงิน อันอาจกระทบต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจของประเทศซึ่งจะทำให้ปัญหา วิกฤตความรุนแรงและยากต่อการแก้ไขในภายหลัง จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจ จะหลีกเลี่ยงได้ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบ จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคง ในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

1.6 การรักษาความต่อเนื่องของมาตรการในช่วงที่ได้รับผลกระทบ โดยการขยายเวลาและขยายวงเงินมาตรการความช่วยเหลือธุรกิจ SMEs ด้านการเลื่อนชำระหนี้เงินต้น ปลดปล่อยผ่านภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรน และปล่อยสินเชื่อใหม่แก่ลูกค้าเดิมหรือลูกค้าใหม่เพิ่มเติม ขยายเวลาการขอสินเชื่อ รวมทั้งขยายขอบเขตคุณสมบัติของผู้ประกอบการ SMEs และขยายกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมถึงธุรกิจอื่นที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม สอดคล้องกับการศึกษาของลัดดาวัลย์ เลขมาศ และแพรวพรรณ อินทรเกษม (2562) ที่ผลการวิจัยพบว่า SMEs ที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีปัญหาการดำเนินงานด้านการผลิตมากที่สุด รองลงมา คือ การจัดซื้อ การขนส่งและสินค้าคงคลัง การตลาด บัญชีและการเงิน และการบริหารจัดการและทรัพยากร



1.7 การร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันดำเนินการเลื่อน

2. ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการนำมาตรการช่วยเหลือเยียวยาธุรกิจ SME's ที่ได้รับ

ผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ ได้แก่ ผู้ประกอบการบางส่วนไม่สามารถกู้เงินจากสถาบันการเงินได้ ทำให้ต้องไปกู้เงินนอกระบบ จนถูกโกง ถูกเอารัดเอาเปรียบ การถูกกลุ่มมิฉฉาชีพหลอกลวงว่าจะช่วยเหลือให้ได้รับสินเชื่อ หรือหลอกว่าโอนเงินผิด จนได้รับความเสียหาย และสูญเงินจำนวนมาก นอกจากนี้ ระเบียบ หลักเกณฑ์บางประการยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและมีเงื่อนไขมากมาย ทำให้ผู้ประกอบการบางส่วนไม่ได้รับความช่วยเหลือ การดำเนินการมาตรการช่วยเหลือธุรกิจ SMEs ยังไม่พอเพียง ไม่ทั่วถึงและแก้ไขไม่ตรงจุดซึ่งปัญหาและอุปสรรคในการนำมาตราการไปปฏิบัตินี้ สอดคล้องกับวรเดช จันทรศร (2548) ที่ผลการวิจัยพบว่า การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติว่าเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ครอบคลุมถึงองค์การและ ผู้เกี่ยวข้องต่างๆ องค์การและผู้เกี่ยวข้องที่ล้วนแต่มีความคาดหวังและเป้าหมายที่แตกต่างกันไปแต่จำเป็นต้อง เข้ามาปฏิบัติงานร่วมกัน ได้แก่ ฝ่ายการเมือง ระบบราชการ ข้าราชการ ประชาชนหรือผู้ได้รับผลประโยชน์จาก นโยบาย ประกอบด้วย 1) ฝ่ายการเมือง (Politics) เป็นผู้กำหนดขอบเขตของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยการ บัญญัติกฎหมายหรือการกำหนดเป็นมติคณะรัฐมนตรี โดยการออกกฎกระทรวงและระเบียบข้อบังคับต่างๆ



เพื่อให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ 2) ระบบราชการ (Bureaucracy) หมายถึง หน่วยงานของรัฐอันได้แก่กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานเทียบเท่าที่มีบทบาทหน้าที่คล้ายเป็นฟันเฟืองหรือกลไกที่จะเชื่อมประสานระหว่างสิ่งที่ฝ่ายการเมืองตัดสินใจกับการสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน 3) ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Bureaucrats) ถือว่าบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ 4) ผู้ได้รับผลจากนโยบาย ได้แก่ ประชาชนหรือผู้รับบริการ ซึ่งเป็นทั้งผู้ได้รับประโยชน์หรือผู้เสียประโยชน์หรืออาจเรียกว่าผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในนโยบายนั้นๆ รวมถึงในแง่บุคคลและกลุ่มตลอดจนหน่วยงานภาคเอกชน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการนำมาตรการเยียวยาช่วยเหลือธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่ 1) ผู้นำและภาวะผู้นำ 2) การตัดสินใจ 3) เทคโนโลยี 4) การนำมาตรการช่วยเหลือเยียวยาธุรกิจ SME's สรุปลงในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 การนำมาตรการเยียวยาช่วยเหลือธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย มีอธิบายดังนี้

การนำมาตรการเยียวยาช่วยเหลือธุรกิจ SME's ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ไปปฏิบัติ อันเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและข้อมูลสำคัญของธุรกิจที่ใช้ในการประกอบการตัดสินใจ การวางแผนทางการดำเนินงาน และควบคุมการปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจว่าองค์กรจะสามารถที่จะดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น



1. ผู้นำและภาวะผู้นำ เป็นแนวทางที่ทำให้มีทิศทางในการนำแผนไปใช้และจูงใจคน เพื่อให้การทำงานในฐานะผู้นำสามารถเลือกนำไปใช้กับคนที่มีความแตกต่างกันไปได้ สำหรับรูปแบบภาวะผู้นำนั้นขึ้นอยู่กับทางเลือกและนำไปใช้

2. การตัดสินใจ เป็นกระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากหลายๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่าเป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญ และเกี่ยวข้องกับ หน้าที่การบริหาร หรือการจัดการเกือบทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การประสานงาน และการควบคุม

3. เทคโนโลยี เป็นการนำเอากระบวนการ วิธีการ และความคิดใหม่ๆ มาใช้หรือประยุกต์ใช้อย่างมีระบบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

4. การนำมาตรการช่วยเหลือเยียวยาธุรกิจ SME's เป็นการนำความช่วยเหลือธุรกิจ SME's ของภาครัฐ โดยการวิเคราะห์สภาพขององค์กร ณ ปัจจุบัน เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดด้อย โอกาสและอุปสรรค ที่เกิดขึ้นกับทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อนำไปวิเคราะห์และหาวิธีพัฒนาหรือแก้ไขกับปัญหาที่เป็นอยู่ ณ ปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ควรนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้ 1) สร้างแรงจูงใจให้กับธุรกิจ SMEs ที่มีประวัติการชำระหนี้ ด้วยการลดดอกเบี้ย และการคืนเงินบางส่วน 2) ออกมาตรการยกเว้นภาษีและช่วยเหลือด้านการเงิน 3) การสนับสนุนด้านการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการ 4) พิจารณาเรื่องหลักเกณฑ์ในการปล่อยสินเชื่อให้ครอบคลุมทั่วถึงผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบทุกภาคส่วน 5) ขยายระยะเวลาในการให้ความช่วยเหลือในมาตรการต่างๆ 6) จัดตั้งกองทุนสำหรับช่วยเหลือโดยเฉพาะ 7) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจต้องใช้สินค้าผลิตในประเทศไทย 8) การกระตุ้นการใช้จ่ายซื้อสินค้าและการท่องเที่ยวภายในประเทศ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาการนำนโยบายด้านสาธารณสุขด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาดโควิด-19 ไปปฏิบัติ

2.2 ควรทำการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคชุมชนต่อการปฏิบัติตามนโยบายของภาครัฐในการป้องกันโรคระบาดในชุมชน

2.3 ควรทำการศึกษาการประเมินผลมาตรการการเยียวยาช่วยเหลือประชาชนจากสถานการณ์โควิด-19 ในโครงการต่างๆ ของรัฐ

2.4 ควรทำการศึกษาพฤติกรรมกรรมการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19



เอกสารอ้างอิง

- ธนิษฐ์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ. (2561). กลยุทธ์การพัฒนาเพื่อความอยู่รอดและเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิพนธ์ พัวพงศกร. (2563). การทบทวนโครงการใช้เงินกู้ 4 แสนล้าน เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากผลกระทบของโควิด-19. แหล่งที่มา https://www.prachachat.net/columns/news-548836#_ftn1. สืบค้นเมื่อ 29 มิ.ย. 2563.
- ปฐมพร ทรงสุโรจน์. (2559). การศึกษาพฤติกรรมการกู้เงินของผู้ประกอบการ SMEs. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิรญาณ์ เฉลยบุญ. (2559). การจัดการปัญหาธุรกิจและคุณภาพรายงานทางการเงิน ของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2563). พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจ ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. แหล่งที่มา http://www.oic.go.th/INFOCENTER2/ifunc_list.asp?i=SBFMD.343&b=1&t=@&d=ข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจ. สืบค้นเมื่อ 12 พ.ย. 2563.
- ลัดดาวัลย์ เลขมาศ และแพรวพรรณ อินทรเกษม. (2562). แนวทางพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ SMEs. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 39(2). 104-122.
- วรเดช จันทรศร. (2548). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สหยาบล้อและการพิมพ์.
- สำนักงานสาธารณสุข. (2563). ไทยไม่พบผู้ติดเชื้อโควิดในประเทศ 35 วันติด ภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด ไม่พบติดต่อกัน 46 วัน. แหล่งที่มา https://region3.prd.go.th/region3_ci/topic/news/11609. สืบค้นเมื่อ 5 ก.ค. 2563.
- สุรศักดิ์ อำนวยประวิทย์. (2559). กลยุทธ์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ. วารสารวิชาการ RMUTT Global Business and Economics Review. 11(1). 1-14.